

ŠVENČIONIŲ PROFESINIO RENGIMO CENTRO PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švenčionių profesinio rengimo centro (toliau – Centro) pedagogų etikos kodeksas (toliau – PEK) – tai dokumentas, apibrėžiantis pagrindines profesinės etikos normas, reguliuojančias pedagogų ir jų ugdytinių bei kitų mokyklos bendruomenės narių santykius, saugančias jų žmogiškąją vertę bei orumą, atspindintis asmeninės moralės reikalavimus, profesines vertybes bei teisinius draudimus darbuotojų sprendimams bei veiklai.

2. PEK paskirtis – padėti centro bendruomenei suprasti etiško elgesio normas ir padėti spręsti problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime.

3. PEK papildo mokytojų, personalo, mokinių, mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, centro nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose, reglamentuoja dalykinio elgesio nuostatas ir elgesio normas, kurių tiesiogiai nenustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys ir vidaus tvarkos dokumentai.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgsenys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų PEK dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir dalyvauja sprendimų priėmimo bei priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. PEK paskirtis - nubrėžti tolerancijos ribas Centro narių tarpusavio santykiuose, išryškinti akademinės etikos požiūriu teisingą elgesį.

5. Nustatant Centro bendruomenės tarnybinio, profesinio bei visuomeninio elgesio taisykles siekti, kad atskiro mokytojo, personalo darbuotojo, mokinio veikla keltų asmens bei mokyklos garbę, būtų naudinga visuomenei ir valstybei.

6. Apsaugoti mokytojus, personalą, mokinius nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens bei Centro bendruomenės autoritetui.

7. Užtikrinti, kad visų Centro bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancijos ir pagarbos vienu kitiems principais.

IV. PAGRINDINIAI ETIKOS KODEKSO PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

8. Bendruomenės narių santykiuose viešumas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Mokyklos bendruomenės nario etikos principų.

9. Centro bendruomenės nariai įsipareigoja aktyviai palaikyti Centro siekius, garbingai atstovauti Centrą, etiškai elgtis tiek Centre, tiek už jo ribų, tinkamai reprezentuoti jo vardą Lietuvoje ir užsienyje.

10. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu.

11. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitokiai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

12. Konfliktinėse situacijose išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

13. Centro administracija, pedagogai ir personalas turi būti atsakingi už sklandų darbą, savo veikloje vadovautis bendruomenės interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

14. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V. PAGRINDINĖS ADMINISTRACIJOS ETIKOS NUOSTATOS

15. Centro vadovas užtikrina priimamų sprendimų ir veiksmų viešumą ir, jei reikia, pateikia priimamų sprendimų motyvus.

16. Teikia reikiamą informaciją pavaldiems darbuotojams ar kitiems bendruomenės nariams (apie darbuotojų pareigas, teises, galimus padarinius ir kt.)

17. Teisingai, tolygiai paskirsto darbą ar atskiras užduotis pavaldiniams.

18. Teisingai, išsamiai nagrinėja pavaldžių darbuotojų ar mokinių pasiūlymus, geba teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus.

19. Nesinaudoja asmeniniais tikslais Centro nuosavybe ar materialiniais bei finansiniais resursais.

20. Naudoja suteiktas galias ginti bendruomenės interesus.

VI. PAGRINDINĖS PEDAGOGŲ ETIKOS NUOSTATOS

21. Objektyviai, remiantis pagrįstais kriterijais, vertina kitų darbus ir pastangas, atskleidžia nepanaudotas galimybes, kolegiškai pataria ir padeda vieni kitiems.

22. Siekia aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domisi savo srities mokslo naujovėmis.

23. Puoselėja pagarbius santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis.

24. Objektyviai ir teisingai vertina mokinių žinias.

25. Supranta, jog akademinę etiką pažeidžia:

25.1. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

25.2. pedagogo nepagarbus atsiliepiamas apie kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

25.3. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas, Centrą;

25.4. kai toleruojamas akademinis nesąžiningumas.

25.5. suteikiant kvalifikacinę kategoriją, apdovanojimą ar teikiant apdovanojimą, atliekant kolegų veiklos vertinimą, turi būti remiamasi tik dalykišku darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu aspektu;

25.6. atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

26. Supranta, jog akademinė laisvei prieštarauja:

26.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

26.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

26.3. pedagogų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas;

26.4. asmeninio pobūdžio informacijos iš pedagogų, mokinių grupių diskusijų naudojimas kaip mokymo ar tyrimo medžiagos.

27. Tausoja ir atsakingai naudoja Centro turta, mokymo priemones, taupiai naudoja valstybės, rėmėjų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

27.1. mokyklos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

27.2. piktnaudžiavimas Centro ištekliais vykdant projektus;

27.3. Centro nuosavybės niokojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

VII. KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

28. Būtina PEK priėmimo sąlyga – viešas pritarimas projektui.

29. Priimtas PEK skelbiamas viešai Centro internetiniame puslapyje.

30. Centro bendruomenė įsipareigoja gerbti PEK ir rūpintis jo veiksmingumu.

31. PEK vykdymo priežiūrą atlieka direktoriaus įsakymu sudaryta Centro bendruomenės narių elgesio ir etikos kodekso priežiūros komisija (toliau – Komisija), vadovaudamasi Etikos kodeksu.

32. Komisijos posėdžiai šaukiami gavus prašymą arba siekiant inicijuoti Etikos kodekso papildymus ar pakeitimus.

33. Komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Etikos komisijos pirmininkas. Jeigu gautas prašymas susijęs su Etikos komisijos pirmininku, posėdį šaukia ir jam vadovauja Komisijos pirmininko pavaduotojas (Komisijos pirmininku ar pavaduotoju negali būti administracijos atstovas).

34. Prašymus dėl etikos pažeidimų registruoja personalo specialistas, vizuoja direktorius ir įteikiama Komisijos pirmininkui.

35. Komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu. Komisijos raštiškus atsakymus registruoja personalo specialistas.

36. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

37. Komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 3 Komisijos nariai. Nedalyvaujant pirmininkui, Komisijai vadovauja pirmininko pavaduotojas.

38. Komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Komisijos pirmininko balsas.

39. PEK negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius prašymus dėl nederamo elgesio PEK nenumatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

40. Komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos kodeksą, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę tokį pažeidimą laikyti darbo pareigų pažeidimu.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Kiekvienas Centro bendruomenės narys privalo savo veikloje vadovautis šio PEK normomis.

42. PEK normų pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.
